

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Asiantuntijalausunto
9.9.2022

VN/17/2022-TEM-79

1/2

Hallintovaliokunta, kuuleminen 9.9.2022

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI VALTIONAVUSTUSLAIN JA VALTIOKONTORISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA (HE 88/2022 VP)

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtionavustuslakia ja valtiokontorista annettua lakia. Valtionavustuslakiin lisättäisiin säännökset, jotka koskevat valtionavustustoiminnan tietovarantoa ja siihen liittyviä palveluja. Tietovaranto ja siihen liittyvät palvelut sisältäisivät kaikille valtionapuviranomaisille ja lain nojalla muille valtionavustuksia myöntäville tarkoitettuna palveluna valtionavustusten yhtenäisen sähköisen käsittelyn ja hallinnoinnin palvelut.

Esityksen tavoitteena on edistää hyvää ja avointa hallintoa sekä valtionavustustoiminnassa syntyvän tiedon saatavuutta ja käyttöä, avustuspäätösten avoimuutta ja oikeudenmukaisuutta, valtionavustusten tarkoituksenmukaista kohdentamista sekä vähentää avustusten päällekkäisyyttä. Yleisenä tavoitteena on edelleen lisätä valtionavustustoiminnan tehokkuutta ja läpinäkyvyyttä, yhdenmukaistaa valtionavustuskäytäntöjä, vahvistaa toiminnan strategista ohjausta ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta sekä tukea valtionavustusten aseman selkeyttämistä politiikkaohjauksen välineenä.

Yleiset huomiot esityksestä

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää esitystä ja sen tavoitteita kannatettavina. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että ministeriön hallinnonalan toimijoiden näkökulmasta on tärkeää, että esityksessä ei ehdoteta säädettäväksi valtionapuviranomaisille velvollisuutta käyttää uutta käsittelyjärjestelmää, vaan valtionapuviranomaiset voisivat jatkossakin käyttää myös omia käsittelyjärjestelmiään tallentaakseen tietoja valtionavustustoiminnan tietovarantoon.

Työ- ja elinkeinoministeriö on toteuttanut yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmän, jota hyödyntävät Team Finland -toimijat, ja johon sisältyy yritystukirekisteri, johon valtion viranomaiset ja niiden puolesta valtionavustuksia myöntävät yhteisöt ja säätiöt on velvoitettu tallettamaan tiedot myöntämistään ja maksamistaan EU-valtiontuista. Yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään (ml. yritystukirekisteri) kertaalleen toimitetut tiedot on tarkoitus siirtää rajapinnan kautta valtionapujärjestelmään. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että mainittua toimintatapaa noudattaen voidaan

parhaiten tukea valtionavustuksia koskevien tietojen yhteiskäyttöisyyttä ja lisäksi vähentää valtionapuviranomaisille tallennusvelvoitteesta aiheutuva hallinnollista taakkaa.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan toimijoilla on käytössään järjestelmäkokonaisuuksia, joissa hallinnoidaan yrityspalvelujen asiakkuuksia kokonaisvaltaisesti. Yhden tietojärjestelmän ja asiakastietokokonaisuuden siirtäminen muuhun järjestelmään voisi rikkoa toimijoiden omat järjestelmäkokonaisuudet ja toimivat palvelukokonaisuudet, minkä vuoksi työ- ja elinkeinoministeriö ei pidä tarkoituksenmukaisena säätää käyttövelvoitetta valtionapujärjestelmään myöhemmässäkään vaiheessa.

Säännöskohtaiset huomiot

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tarkoituksenmukaisena, että omaa käsittelyjärjestelmää käyttävien valtionapuviranomaisten tulee ehdotetun valtionavustuslain 32 b §:n 1 momentin mukaan toimittaa tietovarantoon tallennettaviksi vain valtionavustustoiminnan vähimmäistiedot. Tallennettavien tietojen rajoittaminen valtionavustustoiminnan vähimmäistietoihin mahdollistaa muun muassa edellä mainitun yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään tallennettujen tietojen siirtämisen tietovarantoon.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää kannatettavana ja tarkoituksenmukaisena ehdotetun 32 c §:n mukaista tietovarannon yhteisrekisterinpitäjyyttä. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että yhteisrekisterinpitäjien vastuunjako on ehdotetussa säännöksessä selkeästi ja henkilötietojen käsittelyn näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti määritelty.

Ehdotetun siirtymäajan riittävyys aiheuttaa huolta, koska käsittelyjärjestelmän käyttöönoton aikataulua on jouduttu siirtämään myöhemmäksi. Käytännössä tämä tarkoittaa, että osalla viranomaisia on meneillään käyttöjärjestelmän käyttöönottoprojekti ja samanaikaisesti ne joutuvat toimitamaan valtionavustuksia koskevia tietoja manuaalisesti nykyisistä järjestelmistään uuteen yhteiseen tietovarantoon (VA). Tietojen toimittamisvelvollisuuden alkaminen yhtä aikaa käyttöönottoprojektin kanssa herättää huolta käytössä olevien resurssien riittävyydestä.

Toisaalta viranomaiset, jotka toimittavat tiedot nykyisin yritystukirekisteriin, valtionapujärjestelmään talletettavat vähimmäistiedot toimitetaan automaattisesti yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä keskitetysti rajapinnan kautta.

laati: johtaja Jukka Nummikoski